SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan **15 gld.**, za pol leta **8 gld.**, za četrt leta **4 gld.**, za en mesec **1 gld. 40 kr.**
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto **12 gld.**, za pol leta **6 gld.**, za četrt leta **3 gld.**, za en mesec **1 gld.** V Ljubljani na dom pošiljan veljá **1 gld. 20 kr.** več na leto. Posamezne številke veljajo **7 kr.**
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljà tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 58. **V Ljubljani.** v torek 11. marca 1890. **Letnik XVIII.**

Prvi shod katol. polit. društva.

Sijajno se je dné 9. marca izvršil prvi shod katol. polit. društva v Ljubljani. Prostorna redutna dvorana je bila napolnjena z vdeleženci večinoma iz Ljubljane; častno je bila zastopana vzlasti okolica ljubljanska, a tudi od daljnih krajev videli smo ude navzoče. — Predsednik društva, prečast. g. kanonik Klun, otvori prvi društveni shod ter v svojem nagovoru izrazi nastopne glavne misli:

Čast mi je in velika radost Vas, slavna gospôda, v tolikem številu zbrane pozdraviti na prvem shodu katol. polit. društva v Ljubljani; vsem zakličem: Dobro došli! — Umestno bi morda bilo, da Vam na prvem društvenem shodu pojasnim potrebe in korist našega novo ustanovljenega društva, vendar zdi se mi, da o tem ni treba govoriti obširno, kajti sedanje življenje smemo pač imenovati v posebnem pomenu javno življenje; vsakdo se ga vdeležuje po knjigah, časnikih in vzlasti po društvih. V družbi je moč, in kdor hoče dandanes kaj doseči, treba, da se združi s somišljeniki, da skupno delujejo v društvu.

Zakaj smo ustanovili katoliško politično društvo? — Brez daljšega besedovanja rečem: Društvu, ki hoče blagodejno in vspešno delovati, treba trdne podlage; to pa so načela, ki vodijo društvo. Mi smo se v društvu kot katoliki oklenili načel krščanskih, ker ves napredek, vsa omika človeštva zadnjih stoletij izvršila se je na podlagi krščanskih načel. Ta načela, nedavno še zeló prezirana, stopajo zopet očitneje na dan. To vidimo tudi v naši Avstriji, vzlasti v nje prestolnem mestu na Dunaju, kjer deluje močna socijalno-krščanska stranka zoper liberalni kapitalizem, zoper pijavke obrtno delavskega stanu. — Pa tudi pri možeh, ki so nekdaj bili navdušeni in delavni za napačni liberalizem, vidi se pri mnogih, da se vračajo na pravo pot. Omenim naj nedavno umrlega poslanca Hausnerja, s katerim sem mnogo občeval v državnem zboru. On je bil jako liberalen, a zadnji čas je sprevidel svojo napako, vedno bolj se je bližal konservativcem in v dolgi bolezni je spoznal, da je človeku, kakor tudi človeštvu le v krščanstvu zagotovljena rešitev, in je kot veren katolik teden za tednom prejemal sv. zakramente ter naznanil željo, naj bi to tudi drugi zvedeli, da je to storil iz živega verskega prepričanja. — Tudi ogerski minister Tisza se je skliceval nedavno v zbornici ob priliki nekega samomora pri vojakih, da treba vojakom več morálne vzgoje itd.

Sploh torej vidimo, da krščanska načela stopajo na dan tudi v javnem življenju.

Našemu slovenskemu narodu so bila ta načela vedno sveta; zato so se jih njegovi zastopniki vedno tesno oklepali ter si v ta namen izvolili zastavo: Vse za vero, dom, cesarja! In naše ljudstvo je imelo zaupanje le do onih svojih zastopnikov, ki so se vedno in dosledno držali tega načela ter po njem si prizadevali delovati v prospeh svojih volilcev. Na tej podlagi se je osnovalo tudi naše „Katol. politično društvo“ in se mora osnovati vsako, ako hoče med nami vspešno delovati na političnem polju. Znan je naš narod po svoji zvesti udanosti do katoliške cerkve; odkar ga je sprejela v svoje naročje, ostal jej je zvest in veren sin: „vse za vero“; sveta je njemu njegova domovinska ljubezen, celó nasprotniki jo morajo občudovati; kolikor manjša je Slovencu domovina, tem iskreneje jo ljubi ter se bori in deluje: „vse za dom“; a enako zvest je slovenski rod svojemu vladarju, zvest ves čas, odkar je pod žezlom habsburškim; to je pokazal vzlasti v nevarnih časih; omenim samo l. 1848.; ko je vse vrelo in kipelo zoper vladarja, Slovenci so trdno stali na njegovi strani. Tudi takrat so imeli v Ljubljani posebno društvo, ki je v svojih pravilih imelo določilo, da hoče pospeševati slovensko narodnost v harmoničnem soglasju z avstrijskim konstitucijonalnim cesarstvom. Deželni stanovi naši so tedaj poslali cesarju adreso, v kateri oporekajo, da bi se avstrijske dežele, ki so bile v nemškem „Bundu“, vtopile v veliko Nemčijo, druge pa prepustile svoji osodi. Frankfurtskemu zboru ne moremo priznati pravic, rekli so, da bi razsojeval o avstrijskih kronovinah, izmed katerih večina še nemška ni. Mi hočemo prejemati zakone le od svojega cesarja. Tako so govorili zastopniki Slovencev v najnevarnejših časih.

Gêslo torej, katero si je izvolilo naše društvo, sveto je bilo našemu narodu; to gêslo so nedavno zopet potrdili vsi naši slovenski deželni poslanci, temu gêslu naj ostane zvest tudi v prihodnje naš ljubljeni narod. Kdor noče na tej podlagi zidati, podira; kdor na tem temelju ne zbira, raztresa. Na tem stališču stojmo trdno in delujmo za blagor našega ljudstva vsi v slogi, v edinosti, v ljubezni! Onemu pa, ki nam je zagotovil ustavne pravice, ki varuje naša verska, narodna in politična prava: presvetlemu cesarju veljaj trikratni: Živio! — Občinstvo vstane ter z burnim odobravanjem odmeva zadnjim besedam gosp. predsednika.

O prvi točki dnevnega reda: Peticija gospodski zbornici za versko šolo na podlagi materinega jezika, izborno poroča na to vodja in deželni poslanec g. Fr. Povše; zgovorna, vbrana in iz srca izvirajoča beseda si je z elementarno silo delala pot v srca poslušalcev in vspeh je bil, da je bila peticija za versko šolo na podlagi materinega jezika vsprejeta brez debate soglasno z gromovitim ploskanjem in odobravanjem.

To peticijo je gospod poročevalec vtemeljil z naslednjim poročilom:

Slavni zbor!

V prvo stopa danes naše slovensko katol. polit. društvo med svet. Nekoliko je naključje, nekoliko pa namen našemu društvu povod, da se imamo udje tega novega blagru našega vernega slovenskega ljudstva posvečenega društva prav z ono zadevo baviti, ki je za naš narod prevažno vprašanje. Na dnevnem redu je kot prva točka uvrščena peticija

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)

VII.

Vojska zoper Boga.

Načrt vojskovanja. — Začetek mojih brezbožnih knjižur. — L' Anti-Clerical in l' Avant-Garde. — A bas la Calotte. — G. Pavel de Cassagnac. — Drugič pred porotniki. — Zvita pota Le Royer-a. — Mgr. Guibert. — Knjigarna protiklerikalna. — Nove pravde. — Dobri sobratje. — Kandidatura v Narbonne. — Prostozidarstvo. — Prvi pariški shod prostomiselstva.

Veliko in bogoskrunsko bojevanje se je torej imelo pričeti. Bil sem v Parizu. Do takrat imel sem z vero le majhne praske. Zdaj je prišlo do tega, da se poprimem odločnega vojskovanja. Moj načrt je bil ta: Ustvariti poleg „Frondeur“-ja poseben list, namenjen za napade na cerkev, njene verske resnice, njeno bogočastje in njene služabnike; s pomočjo tega časnika trositi med ljudstvo dober kup knjižure, seznaniti ljudstvo s protiklerikalnimi mislimi; ko bi bil začetek premagan, izvabiti po vsem Francoskem ustanovitev številnih družb prostomiselstva, zvezati jih med seboj, vrediti, z jedno besedo: protiklerikalce združiti v vojskujočo politično stranko.

Ko sem bil v Švici, dopisoval sem mnogo Garibaldiju, ki je ohranil dober spomin zmagoslavnega sprejema v Marseille, v sredi spremstva mlade mestne legije. Označil sem mu svoj načrt; popolnoma ga je odobril, pa mi vendar rekel, da bom zadel na neštevilne težave. Toda zapreke me niso strašile.

Da bi spravil svoj načrt v dejanje, začel sem s tem, da sem nehal laskati se tej ali oni republikanski stranki. „Ne intransigent, ne oportunist, marveč protiklerikalec v vsem in vedno,“ to je bilo moje gêslo. Vojska katoličanstvu je bilo po mojih mislih torišče, na katerem bi se morali združiti vsi delavni demokrati.

Gambetta je ravnokar izrekel v Romans-u to besedo, ki je imela tolik odmev: „Le cléricalisme, voilà l' ennemi (klerikalstvo, to je sovražnik)!“ Te besede obsegale so cel program.

Videl sem, da Gambetta je ta krik — in moje srce se ga je močno zveselilo — povzdignil le za to, da bi zbral okrog sebe radikalce, nemirne zaradi svoje priljubljenosti med ljudstvom. Pa, če je to govoril iz politične zvijače, ali ne, sovražne namere bile so vendar napovedane. Prav resno sem se poprijel romanskega programa.

Prve težave naletim pri „Frondeur“-jevih lastnikih. Mislil sem obdržati ta časnik. Bil je izvrsten list, da so se mogla čisto politična vprašanja šaljivo obravnavati. Imel je veliko obliko po 15 centimov odtisk, oddalo pa se ga je do 30.000 odtisov.

„Frondeur“-jevi lastniki niso dobro razumeli mojih namer. Gledali so na kupčijo in si mislili, ko začne izhajati „L' Anti-Clérical“, bom zanemarjal drugi časnik, ali ga zapustil. Imeli so list, ki je močno razširjen, dajal izvrstne dohodke; zakaj bi torej iskali nevarnosti z ustanovljenjem novega lista, so si mislili. K temu morda tudi niso prav zaupali, da bi imel vspeha novi list „L' Anti-Clérical“.

Odgovorili so mi torej z ugovori. Ker sem pa le silil, dali so mi na izbero: odpovedati se svoji osnovi, ali odstopiti od „Frondeur“-ja. Bil sem v veliki zadregi. Pri „Frondeur“-ju mi je bil zagotovljen vsakdanji kruh, in jaz sem se ravnokar naselil v Parizu. Odstopiti: to je, kot sebe vreči pošteno na cesto. Ko sem vse dobro preudaril, pustil sem svoje mesto.

Tisti trenotek je neka knjižura, ki sem jo ravno izdal, napravila nekaj hrupa. Začetek tega pamfleta pa je naslednji: Ko sem bil še v Montpellier-u in se bojeval za radikalce proti oportunistom, so ti našli pomoček, znositi se nad menoj. Vse moje stare obsodbe, ki so me skupno popolnoma strle in

za versko šolo na podlagi materinega jezika. Kot najdražje svetinje veljajo našemu narodu vera in domovina ter zvesta vdanost presvitli vladarski hiši. Rekel sem, da je deloma tudi naključje vzrok, da se najprvo bavimo s to peticijo, kar pa povsem odgovarja tudi našim načelom in idealom, za katera hočemo zastaviti naše najboljše moči, da se vresničijo gotovo v pravo srečo našega naroda. Kakor znano, posvetujejo se člani visoke gospodske zbornice na Dunaju o vladni predlogi, s katero hoče vlada nekoliko zadostiti žiri želi konservativnih krogov, ki so si zapisali na svoj prapor, da ne odjenjajo popred, da pridobé našim vernim avstrijskim narodom toliko važno versko ali konfesijonelno šolo. Vendar ta vladni predlog nikakor ne podaje tiste verske šole, katero morajo katoliki pridobiti. Prav zato je umestno, da se katoliki, torej tudi mi slovenski katoliki, sedaj, ko se toliko važno vprašanje gledé verske šole razpravlja v gospodski zbornici, oglasimo ter zaupajoči v nepristranost in pravičnost naše visoke zbornice, v kateri sedé tudi prečastni gospodje škofje, poprosimo, da naj ona prenaredi šolski zakon tako, da bo resnično ugajal potrebam verstva in narodnosti.

Naj preidem tedaj na vtemeljevanje po našem prečastitem gospodu predsedniku sestavljene peticije.

Zakaj pač katoliki avstrijski že toliko let zahtevajo, da se jim zopet dá verska šola? Ne bom se spuščal v razpravo današnje interkonfesijonelne šole, ampak rajši hočem dokazovati potrebo, da se naša mladež nam v konfesijonelni šoli izobražuje. To zahtevati imamo katoliki ne le pravico, ampak tudi vestno dolžnost. Ali mar mi katoliški stariši kaj drugega in večjega želimo, kakor da nam vzrasejo naši nam od Božje previdnosti podarjeni otroci v pravi živi krščanski veri, ki edina daje podlago srečni bodočnosti naših otrok? Mi katoliški stariši ljubimo svoje otroke in ne maramo prepuščati jih današnji učenosti, katera kaj rada pozablja, da vse prihaja le od Boga. Skrbna mati uči vže malo dete Boga ljubiti, ga uči moliti in v tem duhu vzraste dete, da vstopi v šolo. Stariši zahtevajo z vso pravico, da se prav v enakem duhu nadaljuje vzgoja otrok, torej da se katoliški otroci katoliško vzgojujejo. Vže vstvaritelj dosedanjega šolskega zakona bivši minister Hasner je v seji visoke gospodske zbornice l. 1868. o priliki, ko se je razpravljal ta zakon, izgovoril kaj pomenljive besede: Le premožni zamore pomagati si, če mu javna ali občna šola ne ugaja, da doma pusti podučevati svoje otroke. Revež pa je primoran in celó po postavi siljen, da pošilja otroka v šolo, v kateri ne nahaja za verski namen onega poroštva, kakoršnega si želi. Taka šola zanj ni svobodna šola. S temi besedami je dovolj izrečenega tudi za nas katoličane.

Hvala Bogu, v naši domovini nimamo takih razmer, kakoršne se nahajajo v drugih sosednih kronovinah, kjer so katoliški otroci izročeni v vzgojo učiteljem, ki so judje, ali celo brezverci.

Poglejmo, kako je brezverska šola postala. V prvo začeli so prekucuhi za časa francoske revolucije l. 1789. podrejati ljudsko šolo pod državno oblast in znamenite so besede tedanjega državnika Dantona, ki je rekel: Otroci so v prvi vrsti last države, potem še le starišev! Za Boga, ali ni že to narobe svet! Ta doba je pa tudi ista, v kateri se na tisoče vnetih katoliških môž in duhovnikov tirali na šafot, ko sta plemeniti kralj Ljudevit XVI. in preblaga mu soproga Antonijeta, avstrijska princesinja, morala v smrt. Da, v tej dobi proglasili so, da ni Boga. In tako prostomisleci še dandanes stavljajo ves svoj up na ljudsko šolo, kar tudi ne oporekajo, saj resnica njih kolovodje pravijo: l. 1848. ni se nam posrečilo, tako govori Buntschli — glavni prostozidar — brezbožno državo doseči, reakcija bila je še premočna. Sedaj smo nastopili sicer bolj počasno ali toliko gotovejšo pot v dosego naših namenov, da vzredimo naraščaj brez vere in to po šoli. Kdor hoče umeti, ima dovolj od teh besedij! Nasledek vzgoje brez Boga je nihilizem. Ako Bog ni več najvišji Gospod in njega božje zapovedi niso več podlaga človeškega mišljenja in dejanja, potem nastane ošabnost osebe in nesrečni razpad socijalnega reda.

Bodi Bogu hvala, naše ljudstvo še ima globoko versko prepričanje, katero pa mi hočemo ravno ohranjeno videti. Bolje poprej paziti, kakor po nesreči popravljati! Tudi naši domači šolniki spoštujejo veliko važnost svete vere za vzgojo mladine

Prašati bi me znal kdo in tako smo tudi že marsikaterikrat brali, no, če priznavate, da pri nas ni še šola brezverska, zakaj pa se potegujete za prenaredbo dosedanjega interkonfesijonelnega šolskega zakona, ter zahtevate versko šolo? Na to prav mirno odgovarjam. Velik razloček je med tako šolo, kakoršno hočemo mi, to je med versko in sedanjo interkonfesijonelno. V verski šoli mora se ves pouk naslanjati na verstvo, v sedanji v to ni poroštva po zakonu, in če so naše slovenske šole v tem dobre, imamo se zahvaliti razmeram naše domovine, v kateri živi ljud prošinjen žive vere v toliki ogromni večini, da morajo tudi oni, kojim je že davno zamrlo pravo versko prepričanje, s takimi razmerami poštevati, in hvala Bogu, tudi naši šolniki, ker večinoma izhajajoči iz vernega našega kmetskega ljudstva, ohranili so to, kar so se učili od poštenih, pobožnih svojih roditeljev. A znajo se časi shujšati, in prav zato hočemo katoliški stariši, da se nam zagotovi za vse slučaje prava verska vzgoja. Mi nočemo zanašati se na slučajno naklonjenost šolnikov, mi zahtevamo po državnem zakonu nam jamčeno versko šolo, ker le v tej imamo vso garancijo, da se bodo naši otroci v takem duhu vzgojevali, kakoršen je edin v blagor našemu vernemu slovenskemu ljudstvu.

Sicer pa hočem onim, ki nam očitajo, zakaj da se potegujemo za konfesijonelno šolo, akoprav dosedanja ljudska šola ne opušča verstva, še to-le povedati. Ko razsaja v bližini kake države ali dežele huda kužna bolezen, takoj pričenjajo skrbne vlade vse mogoče izvrševati, da bi zabranile, da ne prileze grozna kužna bolezen v deželo. In tako postopanje bo vsakateri moral imenovati modro in hvalevredno. Nekako tako se mi dozdeva tudi gledé šolstva. V naši domovini niso nasledki nove šole nesrečni, a v drugih kronovinah naše države pač ni tako in slušajte le, kaj pišejo časopisi o ondotnem šolstvu, na pr. na Nižje Avstrijskem, na Dunaju in drugod. Ali nismo pred nekaj tedni čitali o razpravah v mestnem zboru dunajskem ter čuli, da je ondotni mestni odbornik Latschka stavil predlog, da se dovoli neka svota, s katero naj se nabavijo križi (sv. razpela), ki naj se zopet povrnejo v sobe ljudskih šol! Slavna gospôda! ali ni to grozno slišati! Torej iztirali so ono znamenje, podobo križanega Kristusa, ki je celi svet odrešil! In to na ljubo nekaterim otrokom židovskih roditeljev! Torej ogromna večina katoliških učencev ne smé zreti v Križanega, ker po sedanjem šolskem zakonu pohaja med nje par židovskih otrok, kateri bi se spotikali nad tem, da na steni visi sveto razpelo! Katoličani! ali moremo biti mlačni, ali nam ne zavre kri, ko vidimo, da se sveti Križ ne pusti v onih prostorih, kjer se katoliška naša mladež vzgojuje! Kdor pri vsem tem ostane mlačen, v njega srcu, v njega duši še ne živi pravo živo krščansko prepričanje.

Gospôda moja, kako nas užali, ako vidimo, da kdo nespoštljivo govori o naši narodni trobojnici, znaku naše ljubljene narodnosti in domovine, kako bi v nam zavrela kri, in to z vso pravico, ko bi videli celó zasmehovati to znamenje. Pa, gospôda moja, ali pa bomo krščanski katoliki mirni, ako vidimo, da na ljub par židovskim ali drugoverskim otrokom ne sme biti v sobani, kjer se zbirajo naši otroci, znamenje, v katerem edino nam je zagotovljena konečna večna zmaga?

Prašam dalje, kje pa je zapisano, da ne bo v naši domovini kedaj takih odnošajev, vsled katerih bi na podlagi sedanjega interkonfesijonelnega šolskega zakona zamogli prigoditi se taki slučaji, da bi ne smelo sv. razpelo biti v šoli?

Ali ne vidimo silno ekspanzivno moč židovstva, ali ne narašča leto za letom število k nam došlih in tu se naseljujočih židov? Kdo nam je porok, da se jih ne naseli veliko število, kakor nas to učé druge dežele, ki so bile pred desetletji še prazne teh gostov. Ali mar ne berete, koliko grozno narašča število izraelitov v prestolnici dunajski! Žal, vedno hujše propadajoče blagostanje v naši domovini nikakor ni nam porok, da bi ne dobili novih naseljencev, ki kaj radi posojujejo, kjer treba posojila! Gorjé pa onim, ki si izposojujejo! (Dalje slédi.)

Kongrua samostojnih kuratov.

(Konec.)

Zdaj torej pridem na to, kjer sem hotel začeti. Vse te kategorije dušnih pastirjev, vikarjev, ekspozitov itd. prosijo na podlagi § 1. zakona kongruo samostojnega dušnega pastirja. Prošnjam so priložili dekrete jurisdikcije, v katerih stoji, da smejo in morajo v svojih cerkvenih občinah samostojno opravljati dušno pastirstvo. Mislili so torej in misliti morali, da smejo zahtevati kongruo samostojnega dušnega pastirja s 600 gld., oziroma 500 gld. v zmislu § 1. zakona z dné 19. aprila 1885. l. A večini vrnila je prošnje že prva instanca z opombo, da naj dokažejo, ali je tudi država zmatrala za samostojne one cerkvene občine, v katerih so oni dušni pastirji. Tega dokaza večinoma niso mogli prinesti, a dokazali so mnogi z dopisi oblastev, da jih pripoznava država za samostojne. Ker ni mogla večina dušnih pastirjev podati dokumentaričnega dokaza, vrnile so se jim prošnje, in dobili so mestu kongrue samostojnega dušnega pastirja 500—600 gl. kongruo pomožnega duhovnika 300 gld., oziroma 350 gld.

Mnogo jih je na to vložilo pritožbe na ministerstvo bogočastja. To pa jim je vrnilo pritožbe z opombo: Dokler ne morete dokazati, da vas država pripoznava za samostojne, ste le pomožni duhovniki, vsled česar dobite kongruo pomožnih duhovnikov, a ne kongrue samostojnih dušnih pastirjev. Ta obsodba bila je za rekurente kaj huda, in ostajalo jim ni drugega, kakor pritožbo vložiti na upravno sodišče, kolikor so to smeli in mogli. Jaz sam vložil sem v imenu mnogih duhovnikov pritožbe na upravno sodišče. Deloma so dobili samostojnost, na pr. solnograški ekspoziti. Upravno sodišče se je izjavilo, da se imajo zmatrati za samostojne duhovnike, katerim gré po zakonu kongrua samostojnih duhovnikov. Večini pa je vrnilo tudi upravno sodišče njih prošnje z opombo, da ne zadošča škofova jurisdikcija za njih samostojnost, temveč da jo mora država pripoznati. Najvišje sodišče sklicevalo se je pri tem na dva razloga in sicer prvič na določbe

---

me prisilile, bežati v Genf, niso bile s pomiloščenjem popolnoma odpravljene. Postava si je pridržala hudodelstvo zasramovanja zasebnikov in oskrunjevanje očitne in verske nravi. To zadnje hudodelstvo je kasneje zbornica zatrla, a leta 1878 je bilo še v veljavi.

Jaz pa sem dal na svetlo 19. marca 1876 v Marseille-u številko „Fronde“, ki je vseskozi zasmehovala na najbrezbožnejši in robatejši način praznik sv. Jožefa. Preganjan zaradi tega čina, sem bil oproščen po sodišču prve stopinje; potem se je obrnil prokurator na višjo stopinjo, in sodišče v Aix-u me je obsodilo na osem dnij zapora.

Ta obsodba ni bila odpravljena s pomiloščenjem. Pa ker je bila kazen tako majhna, mi je reklo državno pravdništvo v Montpellier-u, da brez posebnega ukaza varuha pečatov me ne bo sililo, jo dosedeti. Za to sta bila še dva vzroka: obsodba je bila že pred davnim časom izrečena, od druge strani obravnavalo se je ravno zdaj vprašanje, določiti postave o tisku, in grdenje verske nravi bi se ne imelo več šteti med hudodelstva.

Le da sem jaz pozabil svojih dobrih prijateljev-oportunistov. Moja polemika s cetteskim županom jih je razdražila; tirjali so od varuha pečatov posebni ukaz, ki bi mi naložil dosedeti tistih osem pozabljenih dnij.

Prišel sem torej v ječo. Pa dejanje mojih nasprotnikov se je vsem zdelo nizko maščevanje. G. Emil de Girardin je v „France“ dobro poudarjal, kako je ob enem smešna in ostudna izvržba obsodbe, ki je že čez dve leti stara, ko so mi katoličani blagosrčno odjenjali, se odpovedali dobičku in obsodbam proti meni.

Teh osem dnij zapora sem porabil v to, da sem izbral nekatere svoje članke iz „Frondeur“-ja v knjižuro; zbirko sem dal po prihodu iz ječe na svetlo pod naslovom: „Almanach anti-clérical pour 1879“.

Ta almanah je bil še dobro vsprejet. To mi je navdalo misel, izbrati vsake tri mesece nekatere svojih člankov in jih razglasiti pod skupnim imenom.

Prva knjižura te vrste, izdana v Parizu, je imela naslov: „A bas la calotte“ (na tla z duhovsko kapico)! Ta knjižura je izšla ob času, ko sem se raztrgal s „Frondeur“-jevimi lastniki in tako popustil ta časnik. Almanahovi tiskarji so mi ponudili svojo pomoč. Večina mojih sodelavcev je šla za menoj, in tako sta bila ustanovljena: „L' Anti-Clérical“, časnik posebne vrste in popolnoma nov, in „L' Avant-Garde“, vrejevan kakor „Frondeur“.

(Dalje slédi.)

konkordata in drugič na postavo z dné 7. maja 1874. l. in se tako izrazilo: Priznanje državno je potrebno cerkvenim občinam, ako hoče kdo imeti samostojnost kot dušni pastir. Tako priznanje samostojnosti dobilo se je do leta 1874. s faktičnim priznanjem državne gospóske in po letu 1874. z dokumentaričnim priznanjem. Kakor tudi visoko častim in spoštujem upravno sodišče, vendar moram reči, da imam to razsodbo v tem slučaji za zgrešeno in pomotno in ménim, da ni zadelo upravno sodišče pravega v tem slučaji. Pa kaj pomaga, gospôda moja, ako sem dokazal, da se je zakon o kongrui z dné 9. aprila 1885. l. napačno tolmačil in zlorabil, kaj pomaga, ko sem dokazal, da ne potrebuje zakon v tem slučaji nikakega dopolnila?

Danes gré za faktum, namreč za razsodbo upravnega sodišča, ki je iz nemar pustilo zakon, oziroma § 1. zakona ter se izrazilo, da ne zadošča samo škofovo priznanje, ako hoče biti kdo samostojen dušni pastir, temveč da mora država priznati cerkveno občino za samostojno. Dasiravno ne bi bilo treba po mojem mnenji napraviti te novele, ker je zakon jasen, a vendar jo moramo nolens volens skleniti, ker bi mnogi faktično samostojni dušni pastirji dobili kongruo pomožnih duhovnikov namesto kongrue samostojnih dušnih pastirjev in sicer vsled razsodbe upravnega sodišča.

Ako hočemo torej pomagati tej vrsti duhovnikov, da bi človeka vredno življenje živeli, moramo skleniti to novelo. Želel bi sicer, da bi uprava za bogočastje vendar večjo doklado predlagala, namreč namesto 100 gld. 150 ali 200 gld.

Dovolite mi, da kratko omenim, kake dohodke smejo dobivati dandanašnji pomožni duhovniki, katerih omenja novela po obrazci II. zakona o kongrui. Pomožnim duhovnikom na Gorenje Avstrijskem, Češkem, Moravskem pripada kongrua 350 gld. na leto, v katero se morajo postavno všteti vsi postranski dohodki. Na Tirolskem, Predarelskem, Štajarskem, Koroškem, Kranjskem, v Trstu, Gorici, Istriji, Dalmaciji dobivajo pomožni duhovniki kongruo 300 gld. S temi krajcarji naj ti reveži živé, napravljajo si hišno opravo, oblačijo se, na dalje izobražujejo itd. Ta vrsta duhovnikov dobi po predležeči noveli, oziroma po predlogu državnem 450, oziroma 400 gld.

Gospôda moja! Jaz bi zeló rad zboljšal njih težko stanje za 100, oziroma 50 gld., a jaz ne bodem stavil nikakega predloga o tem zboljšanji, ker se je izrazila uprava za bogočastje v budgetnem odseku, da ne more nikakor povekšati kongrue duhovnikom, sicer ne bi mogla predložiti zakona v sankcijo. Ako torej v resnici mislimo pomagati tej vrsti duhovnikov in ako res hočemo, da bi zadobil ta načrt postavno moč, ne smemo predlagati predlogov, temveč zadovoljiti se s tem, kar predlaga vlada v svojem načrtu.

To je, kar sem hotel povedati o noveli; gospod poslanec dr. Kronawetter pa mi je dal povod, da tudi njemu nasproti spregovorim. Ne samo danes, temveč pri vsaki podobni priložnosti zdelo se je g. dr. Kronawettru potrebno opomniti, da se cerkev prav za prav nič ne tiče države, ker niste država in cerkev v nikaki zvezi; oklical nam je pravilo, ki sicer ni novo, temveč vže precej staro, namreč: „Ločitev cerkve od države“. Rekel je pa tudi, — kar je bilo posebno povod mojemu govoru — da morajo biti njegovih mislij vsi odločni klerikalci.

Ko bi molčal, gospôda moja, utegnilo bi misliti občinstvo in g. dr. Kronawetter, da se v resnici vjemamo mi katoličanje ž njim. Ker ni temu tako, dovoljen mi bodi kratek odgovor na razlaganje dr. Kronawettra.

Če ste tudi cerkev in država bistveno druga od druge različni in samostojno druga zraven druge stojite, vendar ste — česar ne more nikdo tajiti — v mnogi dotiki in med seboj v pravi, trdni zvezi. Ker je pa temu takó, morate obe oblastvi, namreč cerkev in država, podpirati se med seboj in radi tega zabranjati prepire in neporazumenja. Čim bolj se med seboj podpirate, čim bolj spoštujete svoje pravice, čim bolj zabranjate razprtije, tem plodonosneje boste delovali v svojih delokrogih. Katoličanje, gospôda moja, stojimo na tem stališči, na katerem pa ne stojí z nami vred g. dr. Kronawetter, ki odreka cerkvi pravico, zahtevati od države kakoršno-koli podporo; da cerkev z državo, država s cerkvijo nima nič opraviti, s takimi nazori se mi ne ujemamo.

Naša misel marveč je: država nima le pravice temveč tudi dolžnost cerkev ne le varovati, marveč tudi podpirati, ker ni po mojem prepričanji v državi nikake skupščine, ki bi bila za državo tolicega pomena in ker ne deluje nobena skupščina tako v dosego državnega cilja. Kolike koristi je cerkev državi v idejalnem in materijalnem oziru, ne bodem tu omenjal, le nekaj hočem omeniti: Ali ni cerkev, katere roka neizmerno dalje sega, kakor sodnikova in policijska, in ali ni cerkev, ki nalaga svojim podložnikom pokorščino krščanskim zakonom kot vestno dolžnost. Noben pameten človek ne more tajiti vpliva in velike delavnosti cerkve. Zatorej država nima le pravice, temveč tudi dolžnost, cerkev braniti in je poklicana, podpirati jo tudi materijalno. Na tem stališči — g. dr. Kronawetter tega ne bo tajil — bila je cesarja Jožefa država, ki ni bila za duhovščino posebno ugodna, na tem stališči bili so petdeset let v visoki zbornici, ko so dovoljevali podpore ubožnim duhovnikom, na taistem stališči smo stali, ko smo se posvetovali o zakonu z dne 19. aprila 1885. l. ter ga sklenili. Dandanašnji stojimo s taisto pravico in taistim prepričanjem na enakem stališči in bomo glasovali za postavo, ker smo prepričani o izvanredni koristi, ki jo nam daje cerkev. Prosim, naj se prične nadrobna razprava. (Živo ploskanje na desnici.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. marca.

Notranje dežele.

Gospodska zbornica. Prihodnja (79.) seja gospodske zbornice bode jutri, 12. t. m., ob 12. uri. Na dnevnem redu bo mej drugim to-le: Prvo čitanje predlogov o kongruvi, drugo čitanje o pristojbinski noveli, drugo čitanje predloženega zakona o napravi še drugega tira na Karol-Ludovikovi železnici, drugo čitanje o prenaredbi volilnega reda v državni zbor za češke veleposestnike.

Moravska. Brnski „Hlas“ odločno obsoja kompromis srednje stranke z levico moravskih veleposestnikov, ker bi bili Čehi na Moravskem na milost in nemilost izročeni Nemcem v deželnem zboru. Že od l. 1872. so slovanski Moravani v teh žalostnih razmerah, ker je srednja stranka vedno potegnila za Chlumeckijem in dr. Sturmom. Ako je ta srednja stranka v resnici vladna, zakaj pa ne pomaga Čehom do veljave, ki jim gré po številu prebivalstva. Naposled pravi „Hlas“, da morajo voliti Čehi pri prihodnjih deželnozborskih volitvah najzmožnejše in najodločnejše može, ki bodo tudi kot manjšina v deželnem zboru odločno postopali.

Ministerska kriza na Ogerskem. „Ogerski Guizot“, kakor imenujejo Tiszo, bode te dni izročil krmilo ogerske državne polovice drugim rokam. Možje, ki dobro poznajo ogerske razmere, so že davnaj napovedovali Tiszov odstop. Tisza je bil sicer ministerski predsednik, toda že dve leti takorekoč ni bilo več Tiszovega ministerstva, ker Tisza sam se je že postaral, od svojih prvotnih ministrov pa je imel le še podmaršala Fejervary-ja. Szapary, Barosz, Csaky, Weckerle in Teleki, sedanji člani ministerstva, niso odločni pristaši Tiszovih načel. Dosedanji ogerski ministerski predsedniki so bili Andrassi, Lonyay, Szlávy, Bitto, Wenkheim in Tisza; v Avstriji pa so bili od leta 1869. ministerski predsedniki: Carlos Auersperg, Taaffe, Hasner, Potocki, Hohenwart, Adolf Auersperg, Stremayr in zopet Taaffe. Kot nasledniki Tiszovi se imenujejo: Grof Teleki, sedaj minister notranjih stvarí, ki je Sedmogračan, kalvinec in srednje nadarjen mož; grof Csaky, sedaj naučni minister, katolik, star okolu 50 let, omikan, dober govornik, priljubljena oseba v državnem zboru; grof Szapary, prej finančni, sedaj poljedelski minister, 58 let star, srednje vrste govornik, ponosen mož; Gabrijel Barosz, trgovski minister, jako delaven, a ima malo upanja; Deziderij Szilagyi, prvi ogerski govornik; Benjamin pl. Kallay, tudi Slovanom prijazen; Ladislav pl. Szögyenyi-Marich in morda še grof Apponyi. To so možje, ki se imenujejo kot mogoči nasledniki Tiszovi.

Vnanje države.

Rusija. Ravnokar zasačena zarota nihilistov je baje v zvezi s samoumorom sina visoko postavljenega uradnika. Njegovi tovariši so ga določili z žrebom, da umori carja. Car živi sedaj baje posebno zavarovan. — „Journal de St.-Petersbourg“ pravi, da so poročila „Standarda“ o ruskem sodelovanji v bolgarski zaroti majorja Panice popolnoma izmišljena.

Nemčija. Po izjavi cesarja Viljema o delavskem vprašanji izgubil je Berolin ravnotežje, in vse se tako kaže, da sta mladi nemški cesar in knez Bismarck različnega mnenja, dasiravno se to nasprotje med njima tají in prikriva. Cesar Viljem nagiblje se socijalno-demokratičnemu mišljenju, njegovi govori in občevanje s socijalnimi demokrati je tem všeč, a ne tako knezu Bismarcku, staremu birokratu, ki se drži z železno roko svojih načel. Gotovo ugaja nemškemu cesarju, da ga nazivlje ljudstvo „narodni cesar“, a ljudstvo mora poznati in umeti, kdor ga hoče vladati. Prijaznost cesarjeva s socijalnimi demokrati je tukaj bolj škodljiva, kakor koristna. Knez Bismarck izrazil se je pred nekaj tedni: „Cesar me ima zeló rad, a ničesar si ne dá dopovedati.“ To je zeló zaznamovalno za sedanje razmere med cesarjem in njegovim kancelarjem knezom Bismarckom. Če ostane še dlje časa pri tem, utegne vsekako odstopiti knez Bismarck.

Francija. V ministerski seji 8. t. m. se je posvetovalo o volitvi zastopnikov pri berolinski konferenci, a volitev se še ni vršila. — Carnot, predsednik republike, podpisal je dekret, v katerem je Billot imenovan za poslanika v Rimu. — Dné 8ega t. m. vprašal je poslanec Deloncle o položaji francoskih naselbin na obrežji Gvineje in želel zvedeti, kaj bode storila vlada v njih varstvo in obrambo. — Etienne, državni podtajnik, je opomnil starih pogodeb z Dahomeyem. Kralj dahomeyski ne priznava pravic Francije in se obotavlja priznati pokroviteljstvo francosko. Guverner Bayol je zaman opozarjal kralja, da naj ima v čislih obstoječe pogodbe. Na kar je kralj nespodobno guvernerja zavrnil in napadel francoske naseljence, kateri so ga pa odbili zmagovito. Dalje je omenil izdanih in odpeljanih Francozov in rekel: „Ako ne dobi Francija za to zadoščenje, storila bo potreben korak. Energično bo postopala v Afriki proti dahomeyskemu kralju ter učila ga pokorščine, a dežele same ne bo v posest jemala. Zato bode treba zdatnih pripomočkov, da si zastava Francije utrdi zasluženo čislanje in spoštovanje.“

Italija. Odbor za poljedelsko razstavo na Dunaji zagotavlja, da se je vdeležé mnoge kupčijske zbornice in zasebniki, in da dobí v to svrho od vlade podporo. Odbor je preskrbel posebno poslopje za Italijo. — „Agenzia Stefani“ poroča, da je prišel grof Antonelli dné 23. februvarija v Makalle (v Abesiniji), kjer ga je sijajno sprejel Menelik. Dné 25. februvarija je šel Menelik z Antonellijem in s svojo armado v Tembijo, kjer sta bila Ras Alulah in Ras Mangaša, katera sta bila videti pripravljena, podvreči se. Od tu bo šel Menelik z armado v Aduab.

Portugal. Ko smo poročali o dahomeysko-francoski vojni, rekli smo, da je neki Portugalec izdal francoske naseljence kralju dahomeyskemu. Temu oporekajo v Lizaboni. Natančnejše preiskave so pokazale, da je bil izdajica neki zloglasni Dahomeyec, a ne Portugalec.

Brazilija. Uradno se poroča: Provizorična vlada nikakor ne namerava pustiti v iznemar, da ne bi sklicala z dekretom ustavodajnega zbora. Vlada si marveč prizadeva, kakor hitro mogoče sklicati ustavodajni zbor.

Izvirni dopisi.

Iz Polhovega Gradca, dné 10. marca. Letošnja, večjidel kopna zima je bila ubožnejšim ljudém kaj po godu. Marsikdo je vlovil kje kak zaslužek, ki bi ga drugače ne, ko bi bila zima huda.

V našem kraji, in sploh v ljubljanski okolici, so si mnogi zaslužili marsikateri krajcar z nabiranjem smrekovega semena, katerega so pretečeni mesec v Ljubljano menda čudovito veliko znosili in zvozili. Nekateri so kopali češminjeve korenine, drugi so delali drva itd. Tako so se z božjo pomočjo tudi revnejši ljudje preživeli čez zimo, akoravno so bili lanski pridelki zeló pičli. Upati je, da bodeta našim ljudém koristila zopet obnovljena živinska semnja, ki bodeta, kakor nekdaj, ponedeljek pred tiho nedeljo (letos 17. marca) in sv. Antona dan (13. junija). Kmetje imajo živine mnogo, le spečati je ne morejo lahko, ker Ljubljana je za hribce iz črnovrške občine le predaleč. Na dom pa pride kaj malo kupcev. Z obnovljenima živinskima semnjema se bode živinska kupčija pri nas gotovo zboljšala.

Silno pridno so se letos zapisavali v družbo sv. Mohorja. Akoravno gre ljudém trda za denar, vendar je letos v naši fari 116 udov; torej 16 več, kakor lani. Zares občudovati moramo požrtvovalnost priprostih kmetskih ljudij, ako pomislimo, da je marsikateri zadnji goldinar, ki ga je imel v žepu, dal za knjige.

S Pohorja, meseca marca. (Odlok visok. upravnega sodišča gledé pridobninskega davka od žag; zima in mraz.) Ne hvali dneva pred večerom, ta pregovor se je skazal resničnega nad menoj dopisnikom, ko sem pred nekimi tedni poročal o veselem izidu pravde naših kmetov gledé pridobninskega davka od pil (žag). Še-le te dneve smo prejeli od g. dr. Srneca neposredno poslani omenjeni odlok, pa smo se tudi zavzeli, kajti ta je žalibog jako polovičarski. Od 106 kmetov, ki so ugovore poslali, dobilo jih je le 37 ugodno rešenih, kateri so namreč dné 21. decembra l. l. pri obravnavi na vrsto prišli, drugi pa so bili že dné 25ega novembra rešeni in — kakor je navada, bil je odlok: pritrjevanje prejšnjim inštancam, fin. ravnateljstvu in okr. glavarstvu. Največa težava v tem je, če hočejo nepovoljno rešeni doseči enak vspeh, da

morajo delo začeti z nova, katero bode trajalo zopet več mesecev. Med časom izterjalo bode se zopet nekaj davka, pa tudi tožba bode zopet nekaj stala. Vendar na to bi naši kmetje še ne dali mnogo, da bi le dosegli že enkrat toliko zaželjeni in potrebni vspeh, kateri bode gotovo še njihovim naslednikom mnogo koristil in zato ostal v najlepšem spominu.

Bodo li kmetje od plačanega davka kaj nazaj dobili, videli bomo sedaj, ko bodo terjali pri c. kr. okr. glavarstvu povračilo. Še bolj pa se kmetje veselijo, ker zdaj bodo lahko odpovedali tudi svoje delavce v žagah pri okr. boln. blagajnicah, kajti te so namreč v zvezi z obrtnijo; in ko bodo žage izbrisane iz stroke obrtniške ter veljale le kot pomoček v kmetijstvu, odpadejo tudi doneski k boln. blagajnicam. S tem torej bodo zadeli naši kmetje „dve muhi na en udarec“, kar je zopet veliko vredno in jih še bolj priganja delati pritožbe. Morda se potem ubranijo še zavarovanju delavcev, kar so nekateri tudi poskusili ter omenjene pole s pritožbami vred nazaj na vodstvo zavarovalnice poslali. Ko bi se tudi to posrečilo, ubranili bi se kmetje naenkrat čveternega davka, namreč odpadel bi pridobninski in dohodninski davek od žag, potem pa doplačevanje okr. boln. blagajnicam in pa zavarovalnici za delavce. Iz tega se vidi, kako važna in za blagostanje tukajšnjih kmetov odločilna je ta pravda, zategadelj pa so tudi kmetje iz šesterih občin se je radi vdeležili, in sicer jih je v Ribnici 24, v Janževem vrhu 33, na Breznem 11, sv. Antonu 19, Vozenici 15 in v Št. Danijelu pri Terbonjah 4 delalo pritožbe. Od teh jih je že ugodno rešenih 37 in sicer mešano od vsake občine nekaj, ostali bodo začeli delo z nova, dokler ne dosežejo tudi ti enak vspeh. Žalostno pa je za kmete pri Sv. Primoži, kateri so v prejšnjih pritožbah postavni obrok zamudili, in kakor se sodi, je za-nje vsled te zamude vsaka pritožba zastonj; — še-le njih nasledniki baje morejo se tega bremena znebiti, seveda po enakem potu, kakor naši kmetje sedaj.

Če je kmete že zdaj zeló težil ta nepriličen davek, vendar še bolj jih straši, ko so od neke strani pozvedeli, kako méni c. kr. okr. glavarstvo na razen način jim to oproščenje davka — zabraniti! Preté namreč, če bo kmet sosedu posodil žago, da izreže le jeden plob, naložili mu bodo zopet davek in ko bi tudi zastonj mu storil to dobroto. Ker se pogosto zgodi, da sosedje eden drugemu posodijo žago, vjeli bi polagoma na ta trnek zopet vse kmete in naša dobljena pravda bi bila zastonj! Ker se iz tega le preočitno vidi — nevoščljivost, prosim gospode poslance, naj bi slavno vlado vprašali, ali res hoče nam vsiliti davek, kateri je krivičen, kakor je razsodilo že vis. upravno sodišče samo?

„Zima in graščina ne prizanašata kmetu,“ ta pregovor nam pride v spomin, kadar govorimo o letošnjem vremenu. V januvarju smo že mislili, da bomo polagoma znebili se snežne odeje in — zime, kajti nadejali smo se, da nam bo mraz letos prizanesel. Ves februvarij pa je bilo jako mrzlo vreme, zadnje dneve kazal je toplomer (C) celó 11 stopinj pod črto. Takšen mraz je tukaj redkokedaj, ali upamo, da ne bo dolgo trajal. Medved se je pač na Svečnice jutro na kosmato stran položil in zato imamo drugo zimo, hujšo od prve, pravijo stari kmetje. Bog daj, da bi le od zdaj začelo toplejše prihajati, kajti zima daljša od pet mesecev je za kmeta — predolga!

Dnevne novice.

(**Zastran poštnih filijal**) ljubljanskih „pred škofijo“ in na Starem trgu povémo na vprašanje, da vsprejemate navadna in priporočena (recom.) pisma, tudi pisma z denarji do katerega koli zneska; dalje denarne nakaznice do zneska 500 gld., poštne náloge (mandate), poštno-hranilnične vloge in čeke, tiskovine in blago do teže 5 klgr. S kratka: oddati je možno vse pri podružnicah, samo vozno-poštne pošiljatve s poštnim povzetjem ne. Kaj pa da prodajate filijali tudi vsakoršne poštne obrazce, marke in knjižice za poštno hranilnico.

(**Družba sv. Mohorja**) želí dobiti kratkih ter v poštenem duhu spisanih igrokazov in dramatičnih prizorov, da jih priobči v društvenem „Koledarju“ ali v „Slov. Večernicah“. Kdor ima tacih izdelkov pripravljenih, ki bi bili našemu ljudstvu res v pravi krščanski poduk in v pošteno zabavo, pošlje naj jih gosp. tajniku Mohorjeve družbe v Celovec.

(**Skušnje za učiteljsko usposobljenje**) na ljudskih in meščanskih šolah pričnó se v Ljubljani dné 5. maja t. l. in se bodo nadaljevale naslednje dni. Kdor se hoče teh letošnjih izpitov vdeležiti, pošlje naj svojo prošnjo dotični komisiji do dné 25. aprila.

(**Pevsko društvo „Lira“**) v Kamniku ima 15ega t. m. v gostilni g. Jerneja Grašeka svoj redni občni zbor. Vspored: 1. nagovor predsednika; 2. poročilo tajnikovo in blagajnikovo; 3. volitev pregledovalcev računov in novega odbora; 4. posamezni predlogi in nasveti. — Začetek ob 8. uri zvečer.

(**Romarski vlak**) v Rim, o katerem smo že poročali, se odpelje z Dunaja v sredo po Veliki noči, dné 9. aprila, dopoludné ob 9. uri in 55 minut. V Trbiž dojde ob 10. uri 23 minut zvečer, kjer morejo vstopiti romarji iz Kranjskega. Osnovalni odbor (I. okraj, Annagasse, 9) sprejema popotnike še do 20. marca.

(**Priznanje**) je izrekla c. kr. deželna vlada za Kranjsko graščakinji gospej Mariji Greseljnovi v Trebnem zaradi pridnega in umnega pogozdovanja lastnih posestev.

(**Pokristijanila**) se je vsa židovska družina Tobory v Sarajevem. Kanonik dr. A. Jagatić, vrednik „Vrhbosne“, podelil jim je sv. krst dné 20. m. m. in nadškof dr. Stadler zakrament sv. birme.

(**Na zadnji mesečni živinski semenj**) so prignali mnogo živine, okrog 1670 glav, največ volov in konj. Rejeni voli so imeli lepo ceno, ker so laški kupci pridno kupovali.

(**Za prijatelje glasbe.**) Častilce tudi pri nas v neizbrisnem spominu ostalega pevskega zbora Slavjanskega opozarjamo na ravnokar izšlo 7. številko na Dunaji izhajajočega lista „Deutsche Kunst- und Musik-Zeitung“, v katerem je vrejenih za glasovir 12 najlepših pesmij omenjenega zbora, med njimi tudi prekrasna „Ej uhnem“. Posamezne številke tega lista dobivajo se v knjigarnah po 20 kr.

(**Snega imajo v Dalmaciji**) toliko, da so ceste in pota zamedeni, in je treba mnogo delavcev, da napravijo gazi.

(**Razpisana**) je služba nadučitelja na dvorazrednici v Slavini. Plače 500 gld., doklade 50 gld. in stanovanje. Prošnje treba izročati do dné 15. aprila pri c. kr. okrajnem šolskem svètu v Postojni.

Raznoterosti.

— Redek denar. Leta 1804. so bili v ameriških Zjedinjenih državah samo štirje srebrni dolarji skovani. Trije teh srebrnjakov so dobro shranjeni, a četrti se je bil izgubil. Nedavno dobil je ta namišljeno izgubljeni denar dr. Edvard Walther v St. Pavlu pri nekem norveškem najemniku, ki je imel znameniti denar v nogovici zavitega. Walther je kupil od najemnika ta srebrnjak za 150 dolarjev. Sedanjo vrednost tacega denarja cenijo ameriški nabiralci denarja 800 dolarjev.

— Neprijeten spomin. Pri zadnjih nemških državnih volitvah našel je v nekem kraji predsednik volilne komisije v urni račun za več stotov premoga namesto volilnega listka.

Telegrami.

Dunaj, 10. marca. „Montagsrevue“ piše: Nastala so toliko različna mnenja med nemškim cesarjem in kanclerjem Bismarckom, da bode skoro gotovo moral odstopiti Bismarck.

Dunaj, 11. marca. Šolski odsek gospodske zbornice se jutri zopet snide.

Dunaj, 11. marca. V zbornici predloži finančni minister novo vrsto kreditov, dovoljenih že po prejšnjih finančnih postavah, zahtevajoč, da se podaljšajo za leto nadalje. Zakon o zastopu cesarskih namestništev pri deželnih šolskih svetih na Dunaji, v Pragi in Lvovu se brez debate sprejme v drugem in tretjem branji.

Budapešt, 10. marca. Madjarski poslanci so danes odšli v Berolin h konferenci o delavskih zadevah. Obravnave se bodo vršile na skupščini francosko.

Budapešt, 11. marca. „Pester-Lloyd“ piše: Ministerstvo Szapáry se konec tedna predstavi zbornici. Ker odstopi tudi Teleki, ponudili bodo notranje zadeve menda grofu Zichy-ju. Gledé ministra za kmetijstvo se bode skrbelo, da je v kabinetu zastopano tudi Erdelsko. Z novim ministerstvom se sistem prav nič ne spremeni; politika notranja in vnanja ostane ista. Novi ministerski predsednik je vseskozi pristaš liberalne stranke.

Bruselj, 10. marca. Kralj Leopold je prejel pismo od Stanley-a, v katerem mu naznanja, da dné 28. marca dojde v Bruselj. Kralj je ukazal, da se Stanley-u ob tukajšnjem bivanju izkazuje izredna čast.

Umrli so:

8. marca. Jera Koncilja, mestna uboga, 76 let, Karlovska cesta 7, katar v črevih. — Janez Elsner, c. kr. umirovljeni davkar, 74 let, Dvorni trg 1, bronchitis. — Ivana Gorup, paznikova hči, 15 mes., Poljanska cesta 66, jetika.

9. marca. Fran Slamnjak, klavcev sin, 4 leta, Trnovske ulice 3, škarlatica. — Alojzija Rozman, gostija, 81 let, Gradišče 11, radi ostarelosti.

V bolnišnici:

6. marca. Anton Koprivec, gostač, 70 let, pljučnica. — Ivan Cuda, gostač, 71 let, marasmus.

8. marca. Marija Schneider, gostija, 72 let, radi raka v želodcu.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
10	7. u. zjut.	736·8	2·8	sl. svzh.	oblačno	0·60
	2. u. pop.	740·7	5·8	sr. vzh.	„	
	9. u. zveč.	744·8	2·0	sl. vzh	jasno	

Srednja temperatura 3·5° za 0·7° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

11. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	15 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16 % „	88	„	25 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta . . .	110	„	35 „
Papirna renta, davka prosta	102	„	20 „
Akcije avstr.-ogerske banke	930	„	— „
Kreditne akcije	315	„	75 „
London	119	„	30 „
Srebro	—	„	— „
Francoski napoleond.	9	„	43 „
Cesarski cekini	5	„	61½ „
Nemške marke	58	„	32½ „

Službo cerkvenikovo

želí nastopiti neoženjen krojač, star 25 let, poštenega vedenja, ki je te službe že vajen.

V tej zadevi obrača naj se na **A. D., cerkvenec.** Pošta Šmarjeta. Dolenjsko. (2—2)

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev
opatije Soulac (Gironde).
Dom MAGUELONNE, prijor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta **1373** po prijorji **Pierre Boursaud.**

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) **ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepčuje in popolno ozdravi čeljusti.**

Zares močno ustrežemo našim p. n. čitateljem, opozorujé na to starodavno ter prekoristno iznajdbo — **najboljši in edini lek proti zobobolu.**

Tvrdka **SEGUIN** Bordeaux (Francija)
rue Croix de Seguey 106 & 108.
Ustanovljena leta 1807.
Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav. (28)

Izdajatelj: **Matija Kolar.** Odgovorni vrednik: **Ignacij Žitnik.** Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.